

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: Y. G., nar. X.
státní příslušnost: X.
t. č. pobytem X.

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
se sídlem Nad Štolou 936/3, P. O. BOX 21, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2020, č. j. OAM-82/LE-LE05-D07-2020,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce podal v ČR žádost o udělení mezinárodní ochrany. V souladu s nařízením č. 604/2013 („nařízení Dublin III“) žalovaný rozhodl, že státem příslušným k posouzení

žádosti žalobce je Estonská republika. Žalobce s předáním do Estonska nesouhlasí. Namítá, že žalovaný nesprávně vyhodnotil jeho potenciální zranitelnost a nezabýval se dostatečně otázkou systémových nedostatků azylového řízení v Estonsku.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že mu v zemi původu vyhrožují rodinní příslušníci jeho bývalé přítelkyně. Žalobce zbili a chtěli jej zatáhnout do auta. Poté se musel skrývat u kamarádů. Měl strach a pocity paranoie. Proto se po nějaké době rozhodl z vlasti vycestovat. Vyřídil si estonské pracovní vízum, protože tam měl příslibenou práci. Kvůli pandemii však tato pracovní nabídka padla. Žalobce se poté na základě rady kamaráda rozhodl vycestovat do ČR. Za další důvody odchodu z vlasti označil svou víru (kamarádi ho označují za odpadlíka, protože se nehlásí k žádné církvi) a zvýšenou vlhkost vzduchu v okolí Baku, kvůli které se mu špatně dýchá, protože trpí na astma. I proto by raději zůstal v ČR. V Estonsku bude kvůli blízkosti Baltského moře podobné klima jako v Baku.
3. Žalovaný dospěl k závěru, že příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu má v souladu s čl. 12 nařízení Dublin III Estonská republika. Žalobce byl v době podání žádosti držitelem dlouhodobého víza č. X. vydaného Estonskou republikou dne 10. 3. 2020 s možností více vstupů a maximální délkou pobytu 317 dní. Vízum je platné od 12. 3. 2020 do 22. 1. 2021. Žalovaný proto rozhodnutím ze dne 8. 9. 2020, č. j. OAM-82/LE-LE05-D07-2020 („rozhodnutí žalovaného“) zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žádost posoudil v souladu s § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu jako nepřijatelnou.
4. V rozhodnutí se žalovaný zabýval tím, zda v Estonsku existují systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Dospěl k závěru, že tomu tak není. Žalobci v případě předání nehrozí nelidské nebo ponižující zacházení v souvislosti s vedením řízení ve věci mezinárodní ochrany ani kvůli přijímacím podmínkám. Žalobce poukázal na to, že EU ani Evropský soud pro lidská práva nevydaly žádné rozhodnutí, které by deklarovalo existenci systémových nedostatků v Estonsku. Takové stanovisko nevydal ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky („UNHCR“). Estonsko nepatří mezi státy, které se potýkají s vysokými počty nově přichozích žadatelů o mezinárodní ochranu. Nelze proto předpokládat komplikace s přístupem k základním potřebám či lékařské péči. Estonsko musí v souladu s čl. 17 směrnice č. 2013/33 („příjímací směrnice“) žalobci zajistit přístup ke zdravotním službám, stejně jako je tomu v ČR.
5. Žalovaný se věnoval také případné aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III. Žalobce nemá v ČR žádné rodinné, sociální ani kulturní vazby. Jakékoliv výhrady ve vztahu k azylovému řízení v Estonsku nesdělil. Žalovaný se neztotožnil s tvrzením žalobce, že by Baltské moře ovlivňovalo klimatické podmínky celého území Estonska.

III. Žaloba

6. Žalobce namítá, že žalovaný pochybil, pokud se blíže nevěnoval otázce, zda žalobce naplňuje definici zranitelné osoby. V rámci pohovoru přitom žalobce uvedl, že jej zbili.

V důsledku toho pak trpěl pocity úzkosti. Čelil tedy jiným formám psychického a fyzického násilí. Ve světle těchto tvrzení měl žalovaný posuzovat možnou zranitelnost žalobce. Toto posouzení má totiž vliv i na možnost následného předání v rámci nařízení Dublin III. Nedostatky přijímacích podmínek a azylového řízení mohou v případě zranitelných osob dosahovat intenzity nelidského či ponižujícího zacházení. Žalovaný si navíc k posouzení případných systémových nedostatků neobstaral žádné informace.

7. Ve vztahu k nevyužití čl. 17 nařízení Dublin III žalobce namítá, že si žalovaný měl obstarat odborné stanovisko z oboru klimatologie či meteorologie, pokud chce hodnotit vliv Baltského moře na klima v Estonsku. Také si měl obstarat lékařské zprávy za účelem zhodnocení zdravotního stavu žalobce. Jeho závěr v tomto ohledu je nepodložený. Z uvedených důvodů žalobce považuje rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Navrhl jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný nesouhlasí s tím, že by žalobce byl zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Jeden údajný pokus o odvléčení žalobce do auta se nerovná „vážné formě psychického násilí“. Astma řešitelné pravidelným užíváním léků nelze chápat jako „závažné onemocnění“. Žalovaný nemá povinnost výslovně v rozhodnutí zdůvodňovat, že žadatel není zranitelnou osobou.
9. Žalobce měl v plánu v Estonsku pracovat. Ke zvládnutí jeho astmatu mu podle jeho slov stačí pravidelné užívání léků. Vypověděl, že v případě rozhodnutí o jeho vycestování do Estonska bude toto rozhodnutí respektovat. Ve světle těchto skutečností jsou žalobní námitky, že si žalovaný měl obstarat „posouzení znalce z oboru klimatologie či meteorologie“ účelové. Žalovaný zhodnotil stav azylového systému v Estonsku zcela standardně.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud usnesením ze dne 22. 10. 2020, č. j. 41 Az 57/2020-6, nepřiznal žalobě odkladný účinek.
11. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání. Vyzval účastníky k řízení, zda s takovým postupem souhlasí. Žalovaný souhlasil s rozhodnutím bez jednání. Žalobce se ve stanovené lhůtě k této výzvě nevyjádřil. Proto se má za to, že s rozhodnutím o věci samé bez jednání také souhlasí. Krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU („procedurální směrnice“).
13. Žaloba **není důvodná**.

a. Posuzování systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III

14. V souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že přemístění do příslušného státu není možné, existují-li závažné důvody se domnívat, že v tomto státu dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv EU.
15. Judikatura dovodila, že v tomto typu řízení má žalovaný vždy povinnost zabývat se v odůvodnění svého rozhodnutí otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu není vyloučeno z důvodu existence systémových nedostatků ve smyslu uvedeného ustanovení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Zároveň má žalovaný povinnost shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě, aby mohl tuto otázku řádně posoudit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44).
16. Později judikatura tyto požadavky upřesnila tak, že neplatí absolutně. V případě každého členského státu, který má být podle nařízení Dublin III příslušným k posuzování žádosti, sice žalovaný musí ve svém rozhodnutí uvést úvahu o existenci či neexistenci systémových nedostatků. Pokud se taková úvaha neopírá o konkrétní důkazy nebo zcela chybí, znamená to nepřezkoumatelnosti takového rozhodnutí. Tento závěr však podle Nejvyššího správního soudu nelze bez dalšího vztáhnout na veškeré členské státy, které mohou být podle čl. 3 nařízení Dublin III příslušné k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu. *V případě většiny členských zemí (s výjimkou zejména Maďarska, Itálie nebo Řecka) nelze říci, že by zřejmě či alespoň pravděpodobně trpěly systémovými nedostatky. Proto v rozhodnutí žalovaného postačí jen obecná úvaha ohledně neexistence systémových nedostatků.* Nejvyšší správní soud poukázal na to, že v právu EU platí i nadále zásada vzájemné důvěry, jakkoliv otřesená v důsledku migrační krize. *Dodržování základních lidských práv členskými státy je vyvratitelnou domněnkou, přičemž v případě většiny členských zemí tato domněnka prozatím vyvrácena nebyla* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28, body 8 a 9).
17. V naposled uvedeném rozsudku, který se týkal předání žadatele do Rakouska, Nejvyšší správní soud považoval za dostatečné, že rozhodnutí žalovaného obsahovalo alespoň obecnou úvahu o neexistenci systémových nedostatků, byť jí chyběl podklad v podobě konkrétních zpráv. Rakousko totiž s ohledem na výše uvedený princip vzájemné důvěry není státem, o němž lze mít za to, že v něm dochází k systémovým nedostatkům v azylových řízeních.
18. Podle krajského soudu ani o Estonsku není obecně známo, že by tam docházelo k systémovým nedostatkům nebo že by existovaly alespoň určité pochybnosti o řádném fungování estonského azylového řízení. Tento předpoklad výslovně nezpochybňuje ani žalobce v podané žalobě. Nečinil tak ani v průběhu správního řízení. Žalovaný proto nepochybil, pokud si neobstaral žádné zprávy o fungování azylového systému v Estonsku. Požadavkům vyplývajícím z judikatury vyhověl tím, že v rozhodnutí alespoň stručně uvedl, z jakých skutečností dovozuje, že se estonský azylový systém s nedostatky nepotýká. Skutečnost že neexistuje rozhodnutí nebo stanovisko orgánů EU, Evropského

soudu pro lidská práva ani UNHCR ve vztahu k dublinským transferům do Estonska, je významným indikátorem, že neexistují pochybnosti ohledně řádného fungování tamějšího azylového řízení a zajištění adekvátních přijímacích podmínek. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného je v tomto ohledu dostačující.

b. Posouzení zranitelnosti žalobce

19. Podle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu se zranitelnou osobou rozumí zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo *osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.*
20. Toto ustanovení je transpozicí čl. 21 přijímací směrnice, podle kterého „[č]lenské státy *zohlední ve vnitrostátních právních předpisech provádějících tuto směrnici zvláštní situaci zranitelných osob, například nezletilých osob, nezletilých osob bez doprovodu, zdravotně postižených osob, starších osob, těhotných žen, osamělých rodičů s nezletilými dětmi, obětí obchodování s lidmi, osob trpících závažnou chorobou, osob s duševní poruchou a osob, které byly podrobeny mučení, znásilnění nebo jiným formám hrubého psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, jako jsou oběti ženské obrázky.*“ Podle čl. 22 odst. 1 této směrnice pak platí, že posouzení zvláštních potřeb zranitelné osoby se zahájí v přiměřené lhůtě po podání žádosti o mezinárodní ochranu a může být součástí stávajících vnitrostátních postupů. Členské státy zajistí, aby se tyto zvláštní potřeby při přijetí zohledňovaly podle ustanovení přijímací směrnice rovněž v případech, ve kterých vyjdou najevo až v pozdějším stádiu azylového řízení. Podle čl. 2 písm. k) přijímací směrnice pak platí, že „*žadatelem se zvláštními potřebami při přijetí*“ se rozumí zranitelná osoba podle čl. 21, která potřebuje zvláštní záruky, aby mohla požívat práv a plnit povinnosti podle této směrnice.
21. Žalobci lze dát v obecné rovině za pravdu v tom, že *posouzení zranitelnosti může mít význam i pro správné posouzení toho, zda je přemístění žadatele možné s ohledem na čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2018, č. j. 6 Azs 275/2018-72 nebo rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 1. 7. 2019, č. j. 33 Az 15/2019-36). Zároveň však nelze paušálně říct, že zranitelnost žadatele o mezinárodní ochranu by automaticky znemožňovala jeho předání v souladu s nařízením Dublin III. Důležité je posoudit, zda žadatel, kterého lze považovat za zranitelného, má i zvláštní potřeby ve vztahu k přijímacím podmínkám. Pro účely přijímací směrnice se každá osoba se zvláštními potřebami považuje za zranitelnou. Zároveň se však může stát, že zranitelná osoba nemusí vždy mít zvláštní potřeby při přijetí [viz EASO. *Judicial analysis: Reception of applicants for international protection (Reception Conditions Directive 2013/33/EU)*, European Asylum Support Office, 2020, s. 34, dostupné z: <https://bit.ly/36ZvdvU>]. Smyslem identifikace zranitelných žadatelů je uzpůsobit přijetí těchto osob jejich zvláštním potřebám (bod 14 preambule přijímací směrnice).
22. V kontextu nařízení Dublin III je identifikace zranitelných osob a jejich zvláštních potřeb důležitá, aby se zabránilo případnému předání zranitelné osoby do státu, který nezajistí respektování jejich zvláštních potřeb při přijetí. V případě, že půjde o stát budící důvodné

pochybnosti ohledně vhodnosti přijímacích podmínek pro zranitelné osoby, bude potřeba, aby si žalovaný obstaral dostatek relevantních a aktuálních podkladů věnujících se zejména přijímacím podmínkám této skupiny žadatelů. Na jejich základě pak žalovaný bude muset posoudit, zda by předání žadatele do určeného státu nemohlo mít za následek vystavení tohoto žadatele podmínkám neslučitelným s čl. 4 Listiny základních práv EU.

23. Žalobce však v rámci řízení neuvedl skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovozovat, že je zranitelnou osobou. Za zranitelnou osobu považuje zákon o azylu mimo jiné žadatele, který čelil mučení, znásilnění nebo jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí. Jedná se o osoby, které se staly terčem těchto forem špatného zacházení a v důsledku silného negativního prožitku u nich lze předpokládat potřebu specializované lékařské a psychologické péče (viz čl. 25 přijímací směrnice). Nikoliv každého žadatele, který uvede, že zažil určitou formu fyzického násilí, bude žalovaný muset považovat za zranitelnou osobu. Důležité bude, zda v rámci celkového kontextu výpovědi žadatele vyjdou najevo skutečnosti nasvědčující tomu, že žadatel může být v důsledku jeho předchozích životních událostí zranitelným.
24. V případě žalobce takové skutečnosti najevo nevyšly. Uvedl sice, že jej v Ázerbájdžánu zbili. Zároveň však dodal, že to nebylo silné bití. Ohledně svého zdravotního stavu pak uvedl, že je celkově zdravý a cítí se dobře. Tvrdil sice, že po předmětném incidentu měl strach a byl paranoidní. Z jeho výpovědi však nevyplývalo, že by tento zážitek na něm zanechal výraznější fyzické či psychické stopy. Jako jediný aktuální zdravotní problém uvedl astma. Z jeho výpovědi kromě toho vyplynulo, že z vlasti chtěl vycestovat za prací v Estonsku, nikoliv z důvodu hledání ochrany. Podat žádost o mezinárodní ochranu se rozhodl teprve poté, co se v důsledku pandemie změnila situace a původní pracovní nabídka zanikla.
25. Pokud jde o zdravotní potíže žalobce související s jeho astmatem, lze souhlasit se žalovaným, že se nejedná o natolik vážné onemocnění, aby ze žalobce dělalo zranitelnou osobu. Jedná se o poměrně běžné onemocnění. Jeho léčba je jistě dostupná na území všech členských států EU. Lze uznat, že závěr žalovaného o tom, že Baltské moře neovlivňuje podnebí na území celého Estonska, je přinejmenším diskutabilní. Žalovaný nedisponuje odbornými znalostmi potřebnými k tomu, aby takové závěry mohl činit. Ovšem požadavek na obstarání posudku z oboru klimatologie či meteorologie jde zcela nad rámec procesních povinností, které žalovaný má za účelem řádného zjištění stavu věci. Posouzení této otázky není pro rozhodnutí zásadní. Aniž by krajský soud jakkoli zlehčoval zdravotní problémy žalobce, je obecně známou skutečností, že alergikům a astmatikům pobyt při moři spíše prospívá. To, že žalobci více vyhovuje klima České republiky, není pro posouzení jeho zvláštních potřeb nijak relevantní. Osobní preference žadatele ohledně země příslušné k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu může hrát roli, pouze pokud se tyto preference zakládají na důvodech hodných zvláštního zřetele, které by opodstatňovaly použití diskrečního oprávnění podle čl. 17 nařízení Dublin III. V případě žalobce však žádné takové důvody nevyšly najevo.
26. S ohledem na tyto okolnosti nelze žalovanému vyčítat, že žalobce nepovažoval za zranitelnou osobu a nezabýval se přijímacími podmínkami estonského azylového systému

ve vztahu k osobám se zvláštními potřebami. Rozhodnutí žalovaného není v tomto ohledu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Krajský soud zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobní body nejsou důvodné a krajský soud nezjistil žádnou vadu, k níž by musel přihlédnout i bez námitky.
28. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 27. listopadu 2020

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. Z.